

Peter Handke
La lladre de fruita
o
Viatge d'anada a
l'interior del país

Traduït de l'alemany per
Anna Montané Forasté
i Kàtia Pago Cabanes
(amb la col·laboració d'Anna Prat
i Ramon Llorens)

Alianza editorial

Títol original: *Die Obstdiebin oder Einfache Fahrt ins Landesinnere*
Traduït de l'alemany per Anna Montané Forasté i Kàtia Pago Cabanes
(amb la col·laboració d'Anna Prat i Ramon Llorens)

Disseny de la col·lecció: Estrada Design
Disseny de coberta: Manuel Estrada
Fotografia: Peter Handke, Madrid. © Lisbeth Salas

Reservats tots els drets. El contingut d'aquesta obra està protegit per la llei, que estableix penes de presó i multes, a més de les indemnitzacions corresponents per danys i perjudicis, per a aquells que reproduïxin, plagüin o comuniquin públicament, totalment o parcialment, una obra literària, artística o científica, o la seva transformació, interpretació o execució artística fixada en qualsevol tipus de suport o comunicada per qualsevol mitjà, sense l'autorització preceptiva.

© Suhrkamp Verlag Berlin 2017. Tots els drets reservats i controlats per Suhrkamp Verlag Berlin
© de la traducció: Anna Montané Forasté i Kàtia Pago Cabanes, 2020
© Alianza Editorial, S.A., Madrid, 2020
Calle Juan Ignacio Luca de Tena, 15
28027 Madrid
www.alianzaeditorial.es

ISBN: 978-84-9181-945-5
Dipòsit legal: M. 11.003-2020
Printed in Spain

VIATGE D'ANADA A L'INTERIOR DEL PAÍS

La Gare Saint-Lazare – Els dos *clochards* als marges de les vies
de la Picardia – Els passatgers xinesos del vaixell fluvial –
El campanar de Courdimanche – El faisà entre els arbres de
la ribera – El gat a la jungla de la ribera – La parella del «Cafè
de l'Univers» – Els pelegrins silenciosos – La mestra de poble
– El director d'alberg – La plana de Vexin – La cartera –
El dibuixant dels afores de la ciutat – Un partit de futbol –
La colònia de barraques dels treballadors – Un discurs solemne

*Man gesach den liechten summer
in sô maniger varwe nie*
[Mai no s'havia vist el lluminós estiu
de colors tan variats]

WOLFRAM VON ESCHENBACH,
Willehalm

I si algú t'obliga a fer una milla, fes-ne
dues amb ell.

MATEU, 5,41

Ningú al marge del camí va donar foc;
i a l'encontre, llum.

FRITZ SCHWEGLER VON BRECH

Aquesta història va començar un dia d'aquells de ple estiu en què un va descalç per l'herba i per primera vegada a l'any el pica una abella. Almenys això és el que sempre m'ha passat a mi. I avui sé que aquests dies de la primera i sovint única picada d'abella de l'any, en general, coincideixen amb l'esclat de les flors blanques del trèvol, del que creix arran de terra, on les abelles enjogassades mig s'amaguen.

Era un dia assolellat, això també com sempre, de principis d'agost, però no un dia d'aquells calorosos, en tot cas ben entrat el matí; i amunt, i cada cop més amunt, el cel blavejava constant. Gairebé no es veia cap núvol, i si se'n formava algun, es tornava a desfer. Una brisa suau, que donava ales, bufava, com és usual a l'estiu, de l'oest —a la meua imaginació, de l'Atlàntic—, i orejava la badia de ningú. No hi havia gens de rosada per eixugar. Tampoc no es notava gens d'humitat a les plantes nues dels peus i, encara menys, entre els dits; ja feia una setmana ben bona que es podia deambular pel jardí molt d'hora sense notar-la.

Diuen que les abelles, a diferència de les vespes, com que perden l'agulló quan piquen, han de morir a causa de la fiblada. Tots aquests anys passats, poques vegades m'havien picat —gairebé sempre en el peu nu— sense que jo no ho presenciés, com a mínim havia vist un arpó en forma de trident, tan diminut com poderós, arrencat de la carn interna de l'abella i, al seu voltant, una cosa flonja i gelatinosa que s'estufava, les entranyes de l'insecte; encara més, tenia davant dels ulls un ésser que es recargolava, tremolava i s'estremia, mentre les ales se li anaven entumint.

Però aquell dia de la fiblada en què la història de la lladre de fruita va prendre forma, l'abella que em va picar a mi, el descalç, no va perir. Encara que es tractava d'una abella petita com un pèsol, peluda, llanosa, amb els colors i les franges típics de les abelles, en picar-me no va perdre cap agulló i, després de la fiblada, una fiblada d'abella com poques se n'han vist —tan sobtada com intensa—, va emprendre el vol d'una embranzida, bronzint, no solament com si no hagués passat res, sinó com si en virtut de la seva acció hagués recuperat noves forces.

A mi, la fiblada em va semblar bé, i no només perquè l'abella hagués sobreviscut. Hi va haver altres raons. Primer, perquè deien que les picades d'abella, de nou suposadament a diferència de les de vespa o vespa xana, eren bones per a la salut: per als dolors reumàtics, per estimular la circulació sanguínia o per al que fos; i ara una fiblada com aquesta —una altra de les meves imaginacions— em reanimaria, almenys una estona, els dits dels peus, que cada any que passava tenia més febles i insensibles, gairebé balbs. Per causa d'una imaginació o fantasia semblants, sempre arrencava amb les mans desprotegides les ortigues, sovint a feixos, tant en el jardí de la badia de ningú com a les terrasses de la llunyana finca de la Picardia —aquí, sòl de *loess*; allà, calcari.

Hi va haver una segona raó que em va fer donar la benvinguda a la fiblada. Me la vaig prendre com un senyal. Un bon senyal?, un mal senyal? Ni bon ni mal senyal, i en cap cas funest, senzillament un senyal. La fiblada va donar el senyal de sortida. És hora de posar-te en camí. Allunya't del jardí i de la regió. Ves-te'n. Ha arribat el moment de marxar.

Necessitava, doncs, aquesta mena de senyals? Aquell dia, aleshores, sí, i novament, tant és que sigui la imaginació o només el somieig d'un dia d'estiu.

Vaig endreçar a la casa i al jardí el que calia endreçar, també vaig deixar expressament això i allò on es trobava o reposava, vaig planxar les dues o tres camises velles que més m'agradaven —quasi no s'havien eixugat a l'herba—, vaig fer l'equipatge, vaig agafar les claus de la casa de camp, molt més pesants que les de la casa dels afores. I no era la primera vegada que, poc abans d'emprendre la marxa, se'm trencava un cordó mentre em lligava les botes de canya curta, no trobava de cap manera els mitjons aparellats o em passaven per les mans tres dotzenes de mapes detallats menys el que m'interessava; la diferència, aquesta vegada, va ser que se'm van trencar tots dos cordons de les sabates —en el quart d'hora previ que vaig trigar a desfer-los ja se'm va trencar l'ungla d'un polze—, que vaig acabar aparellant mitjons desconjuntats —gairebé tots els parells eren així— i que, tot d'una, ja em va semblar bé marxar sense cap mapa.

Tot d'una, també em vaig veure alliberat de la manca de temps en què havia quedat atrapat, una manca de temps infundada que em sobreprenia sempre de nou, no solament en les hores de partença; llavors, per regla general, em tallava especialment la respiració i, l'hora abans de marxar, era realment matadora. Més

enllà, ni una hora més. El llibre de la Vida? En blanc. Fi del somni. Fi del joc.

Però ara, de manera inesperada: la manca de temps s'havia esvanit, no tenia objecte. De sobte tenia tot el temps del món. Vell com era: més temps que mai. I el llibre de la Vida: obert i ben subjecte, les pàgines, en especial les no escrites, fulgurants en el vent del món, d'aquesta Terra, d'aquest aquí. Sí, per fi veuria la meva lladre de fruita, avui no, demà tampoc, però ben aviat, molt aviat, i la veuria com una persona, sencera, no solament en els mers fragments quimèrics que tots els anys passats s'havien mostrat als meus ulls envellits —en general enmig de la multitud i sempre només de lluny— per donar-me ànims una vegada més. Una última vegada?

Com? És que has oblidat que no és pertinent parlar d'una «última vegada», tan poc com d'una «última copa»? O si de cas, s'ha de fer com aquell nen a qui han permès jugar «una última vegada!» (posem per cas, amb el gronxador o la palanca) i encara crida: «una última vegada!», i després: «només una última vegada!» Crida? Baladreja! Però això no ho has dit sovint ja? Sí, però en un altre país. Tant se val.

Aquell dia d'estiu no em vaig endur ni un sol llibre, fins i tot vaig desar el que tenia a la taula i que encara havia estat llegint al matí, la història d'una dona jove a l'època medieval que, per enlletgir-se i lliurar-se així dels homes que la perseguen, s'havia tallat les dues mans. (Tallar-se les mans un mateix? Això només era possible en històries medievals?) També vaig deixar a casa els meus quaderns de notes i llibretes, els vaig guardar bé, com si els amagués de mi mateix, tot i sabent que potser no els trobaria més, almenys durant un temps, prohibint-me fer-ne ús.

Abans de posar-me en camí em vaig asseure al bell mig del jardí, en l'única cadira, més aviat un tamboret, que quedava a distància dels arbres, amb la bossa als peus i, sobretot, lluny de les taules, la de sota el saüc, la de sota el til·ler, la de sota els pomers, que era la més grossa, o en tot cas la més ampla. En la meva imaginació, tal com estava allí assegut, sense fer res, amb l'esquena prou recta, amb una cama sobre l'altra i el barret de palla dels viatges cobrint-me la testa, jo encarnava aquell jardiner anomenat «Vallier» (o com es digui) que Paul Cézanne va pintar i dibuixar una vegada i una altra cap al final de la seva vida, especialment el 1906, any de la mort del pintor. En tots aquests quadres, «el jardiner Vaillier» gairebé no mostra la cara, i no només perquè el barret li tapa el front; si de cas, una cara que jo imagino sense ulls, i també el nas i la boca estan com esborrats. De la cara del que està allí assegut, ara només en tinc present la silueta. Però quina silueta. Un contorn en virtut del qual la superfície quasi buida de la cara encarna, expressa i emet alguna cosa que va més enllà del que podria comunicar una fisonomia dibuixada amb tota mena de detalls o, si més no, és i transmet alguna cosa diferent, una diferència de fons, una variant fonamentalment diferent. Una possible traducció del nom d'aquell jardiner que jo he modificat de «Vallier» a «Vaillant», ¿no podria ser «el que vigila»? o, més ben dit, «el que està a l'aguait»? «el que vetlla»? o, breument, «el despert»? I això, junt amb els òrgans dels sentits mig desapareguts, orelles, nas, boca i sobretot els ulls com esborrats, ¿no s'ajustaria a tots els retrats del jardiner Vaillier?

Així assegut, despert, i al mateix temps com en un son, una altra mena de son, de sobte una veu va venir volant fins molt a prop de la meua orella —més a prop, impossible. Era la veu de la lladre de fruita, una veu interrogant, tan suau com decidida —més suau i més decidida, impossible. I què em va preguntar? Si ho

recordo bé (perquè de la nostra història ja fa molt temps), res d'especial; alguna cosa així com «com va?», «quan marxes?» (o no, ara em ve a la memòria). Em va preguntar: «Què us passa, senyor meu? Què us preocupa d'aquesta manera? *Qu'est-ce qu'il vous manque, Monsieur? C'est quoi, souci?*». I aquesta va resultar ser l'única vegada en la història que la lladre de fruita en persona em va dirigir la paraula. (Per cert, com se m'ha pogut acudir que aquesta primera i última vegada em tutelés?) Allò especial va ser únicament la seva veu, una veu d'aquelles que han esdevingut rares avui dia, o potser sempre han sigut una raresa, una veu molt curiosa, però sense ni un to de més de preocupació, i sobretot una veu, *la* veu, de la paciència, de la paciència com a atribut, però encara més com a activitat, un esdevenir actiu constant, en el sentit de «tenir paciència» com també de «suportar»: «Jo tinc paciència i et suporto a tu, a ell, a ella, suporto qui sigui o el que sigui, sense fer distincions i, és clar!, sense parar». Una veu així no modularia mai de la vida d'una altra manera, i menys encara mudaria a una altra de diferent i espantosa —aquest és l'efecte que em fan la majoria de veus humanes, la meua inclosa, i això s'accentua en el cas de les veus femenines. Però aquesta veu estava en perill permanent d'emmudir i, tal vegada —Déu no ho vulgui! Poders, veniu a socórrer la meua lladre de fruita!—, per sempre més. Han passat els anys i encara tinc aquella veu a l'orella, i penso que li escau el que va dir una vegada un actor en una entrevista quan li van preguntar com l'ajudava la veu a interpretar el paper corresponent en una pel·lícula: notava, i no només interiorment, si una escena, o tota la història, tenia «la tonalitat adequada», i li passava que valorava la veracitat d'una escena, bé, de la pel·lícula, no pel que veia sinó pel que sentia. Després d'això, va afegir rient, cosa que va fer que em posés al seu lloc: «I en general tinc molt bona oïda, l'he heretada de la meua mare.»

Era al ple del migdia, un migdia com potser només ho són els de la primera setmana d'agost. Semblava que tots els veïns dels voltants haguessin desaparegut, i no des de feia un dia, no. Era com si s'haguessin traslladat, no solament per a l'estiu, a les seves segones residències o xalets de les províncies franceses o d'on fos. Havien deixat les seves cases del tot, m'imaginava jo, per marxar molt lluny, ben lluny de França, per tornar a la terra dels seus avantpassats, a Grècia, al Portugal transmontà, a la pampa argentina, al mar de l'Est del Japó, a la Meseta espanyola i, sobretot, a les estepes russes. Les seves cases i cabanes a la badia de ningú estaven completament buides, i, a diferència dels estius anteriors, durant els dies i les nits abans de la meua marxa, no havia saltat cap alarma enlloc, ni tampoc dels pocs cotxes sense motor, avariats, que feia molt temps que eren allà aparcats.

Tot el matí, també ben d'hora, havia regnat un silenci que amb el pas de les hores s'havia anat escampant més enllà dels marges o límits de la regió de la badia; només l'interrompien, o més aviat el prolongaven, si era possible, els crits episòdics dels corbs, en general, de tres en tres. Però ara, amb l'hora del migdia, envoltat per una onada d'aire sense vent, ni audible ni visible en el fullatge d'estiu, més un flux d'aire addicional que un corrent, que externament no es notava, ni a la pell, ni als braços, ni a les temples, una entrada d'aire imperceptible —no es movia ni una sola fulla, ni la més lleugera, la del til·ler—; ara, aquest silenci escampat per tota la regió va descendir sobre el paisatge terrestre, i ho va fer de cop, un cop tan suau com poderós, i heus aquí un esdeveniment únic, que en tot l'estiu només es dona un sol moment: el paisatge, ja d'abans rodejat pel silenci, va caure, o es va enfonsar, amb l'ajut de l'entrada de silenci que, de sobte, va descendir de les altures del cel, i no obstant, va continuar sent la superfície terrestre que fa de suport, amb la forma corba i ar-

quejada de sempre. Tot això va succeir més enllà dels fets audibles, visibles i perceptibles. I així i tot, era evident.

Enfonsar-me en la terra havia estat des de sempre un dels meus somnis diürns. I fins ara cada estiu s'havia anat acomplint durant un moment, un únic moment, almenys durant els més de vint-i-cinc anys de la meva presència en un mateix lloc.

També aquell dia, en l'hora abans de marxar cap al departament d'Oise, durant aquell moment tan esperat, a més del silenci general, havia descendit el silenci addicional. Havia arribat com sempre. I no obstant, alguna cosa no era com sempre, gens ni mica.

Com sempre, en dirigir després la mirada al cel, vaig veure l'àguila volant en cercle damunt meu, amb les ales esteses en forma de falç; fins ara, fidel cada vegada, havia sigut la viva imatge d'aquell moment, com si, venint cap a mi silenciosa, en fos la continuació. A la meva imaginació, era any rere any el mateix ocell rapaç que s'havia elevat des del vedat que compartia amb falcons, aliganyes, i també voltors i òlibes, al bosc de Rambouillet, cap a l'oest, i ara, just en la seva ruta aèria en direcció est, cap als afores de París i tornada, volava en espiral sobre la badia del silenci. Com sempre, en mirar l'ocell que dalt del meu cap traçava cercles que semblaven fets expressament per a aquesta regió, també vaig veure una àguila, encara que potser només era —i el «només», per què— un falcó o un milà, però jo vaig decidir-ho, com sempre: àguila. «Hola, àguila! Ei, tu! Com va? *Que-ce-que tu deviens?*»

No era com sempre que l'àguila volés tan baix. Mai l'havia vist volar en cercle tan prop dels cimalls dels arbres i de les teulades de les cases. Tots aquests anys, fins i tot les orenetes, que volaven tan amunt en el cel blau, planaven algunes unitats de volum

per sota de l'àguila. Però aquesta vegada, les orenetes traçaven les seves línies en el cel blau per sobre, i vaig veure —això tampoc no era com sempre— que, més que traçar cercles, anaven i venien disparades, creuaven en totes direccions, més baix que de costum, just per sobre de l'àguila.

És cert que els voltants es van enfonsar com havien fet sempre durant els molts anys que feia que era aquí. Però aquesta vegada, el terra, juntament amb el subsol, no es va quedar ferm i arquejat. Per moments, en lloc de la bonica depressió o concavitat de sempre —i el meu enfonsament en ella—, vaig presenciar un esfondrament a la regió, un enderroc que era amenaçador, i no sols per a mi.

Aquell dia, el silenci somiat va caure damunt meu, però ho va fer, encara que només fos durant un segon, com l'ona expansiva d'una catàstrofe mundial. I per un moment, vaig tenir clars els motius, no eren imaginats —eren tangibles, sòlids, innegables—: un enfonsament dels voltants com aquest, el silenci d'ara, un silenci mortal, espantós i amenaçador a la vegada; era un silenci que, en lloc de donar ànims, amenaçava i dolia: espantosament silenciós, espantosament paralitzant.

Aquell silenci expressava allò que la història dels darrers mesos i anys, aguditzat terriblement, ara, a la segona dècada del, posem per cas, tercer mil·lenni, havia causat a la gent, i no només a França, tot i que allí de manera concentrada, i això en aquell moment tampoc no era audible, ni visible, ni tangible. No obstant, era evident, evident d'una altra manera. Em va semblar que les papallones blanques que travessaven fent zig-zag el jardí silenciós, cadascuna pel seu compte, queien en picat, totes a la vegada. I llavors: darrere la bardissa d'olivereta, al jardí veí, un crit que em va impactar com si fos un crit de mort.

Però no: fora la mort! Res de morts, aquí: el crit provenia de la jove veïna que, asseguda en una butaca de vímet amb els estris de brodar, sense dir ni piu, s'havia punxat al dit. Unes setmanes abans —aleshores l'olivereta encara floria i feia una olor com només ella fa— l'havia vist asseguda igual a través del fullatge, més que veure-la clarament definida, l'havia endevinat, amb un vestit clar que li arribava als turmells i se li tensava sobre la voluminosa panxa d'embarassada. Des de llavors, cap més rastre fins al crit d'ara, seguit d'un riure, com si la jove es rigués d'ella mateixa, de cridar d'un dolor tan petit.

Però ara, el crit va anar seguit d'un ploriqueig, o més aviat d'un bram, com el que fa un nadó acabat de néixer quan el crit de dolor de la mare el desperta del seu son d'infant. Bona notícia! El bram em va agradar. Llàstima que no va durar gaire. La jove mare li va donar el pit o el que fos. Silenci darrere la bardissa. M'hauria agradat seguir escoltant aquell somiqueig, per dèbil que sonés, que semblava venir d'una gruta. Fins a la propera punxada al dit, *jeune brodeuse*, demà a la mateixa hora! Només que l'endemà jo ja seria en un altre lloc.

Que res era com sempre aquell dia d'estiu? Ximpleries: era com sempre. Tot? Tot. Tot era com sempre! Qui ho va dir això? Jo. Jo ho vaig decidir. Ho vaig establir així. Vaig declarar: era com sempre. Signe d'exclamació? Punt. Quan llavors vaig espïar a través de la bardissa, la meva mirada es va topar amb un sol ull, gran, el del nadó, que me la va tornar sense parpellejar, i jo vaig intentar fer el mateix.

Així que, de la mateixa manera que aquell dia sempre em picava una abella per primera vegada a l'any, així, de manera similar, *simili modo*, en comptes de les papallones grans i blanquinoses que semblava que queien en picat de l'espai aeri, se'm va aparèi-

xer, fidel com sempre, la parella de papallones que jo anomenava «les papallones dels Balcans». Havien rebut aquest nom perquè la particularitat, el fenomen que mostrava el seu vol en parella, en el seu moment —ja fa temps d'això—, el vaig presenciar per primera vegada durant una excursió per aquells camps dels Balcans. Però, a la meua naturalització del nom, potser també hi va contribuir la insignificança de les bestioles quan es desplaçaven gronxant-se o simplement reposaven immòbils sobre l'herba embullada, on gairebé ni es distingien.

Sí, com sempre, ara dansava aquí, per primera vegada aquest any, una parella de papallones d'aquelles dels Balcans, una al voltant de l'altra. I com sempre, la seva dansa mostrava aquella peculiaritat que almenys jo no he observat en cap altra parella de papallones. Era aquesta una dansa que anava amunt i avall, d'una banda a l'altra, però que es detenia cada vegada, per algun temps, en un lloc (després se seguia dansant igual en un altre lloc), en el qual les dues papallones, arremolinades amb el voleteig constant, formaven una figura triple. Ja t'hi podies deixar els ulls per distingir aquesta tríada, i veure-hi el que ja sabies, que, efectivament, eren dues les que ballaven, l'una al voltant de l'altra: impossible; seguien sent tres, inseparables. I tampoc no canviava res si, com ara, m'aixecava del meu tamboret i, al mateix nivell que la parella de dansa, a l'alçada dels ulls, intentava treure l'entrellat del fenomen: just davant meu, a penes a un pam de distància dels ulls, totes dues s'entretenien, l'una es ficava dins l'altra, l'envoltava, i no hi havia manera de desembrollar-les, semblaven tres; certament, amb una manotada potser, momentàniament, podies separar-les en sols dues, inequívokes, fins i tot desunir-les i aïllar-les, però només un moment, després ja es tornaven a arremolinar pels aires en un grup de tres.

Però, per què separar-les? Per què voler veure-les tal com eren en realitat, solament dues? Ai, temps! Temps en abundància.

Em vaig asseure i vaig seguir mirant la parella de papallones. Oh! Com resplendia cada vegada la conversió en tres de les dues dansaires *Dobar dan, balkanci*. Ei, vosaltres! Què serà de vosaltres? *Srećan put*. Per cert: llavors, per primera vegada, em va cridar l'atenció com s'assemblava la parelleta, amb el seu canvi de lloc rapidíssim i constant, al joc de triler, tan popular a totes les voreres balcàniques. Estafa? Engany? Novament: tant se val. *Sve dobro*. Que us vagi bé!

I ara, amunt! Abans encara tocava l'habitual ronda de comiat al voltant de la casa, pel jardí, i de tant en tant també caminant a recules. Habitual? Aquesta vegada la meva ronda no va tenir res d'habitual. O: vaig donar la volta a la casa com tantes altres vegades en què pensava ser fora per un temps. No obstant, el meu sentiment va ser un altre, mai me n'havia envaït cap d'aquella manera: un dolor pel comiat que, d'altra banda, era el d'altres vegades, només que intensificat fins a un per sempre.

Cap arbre, almenys dels fruiters, que no hagués plantat jo amb les meves mans. (Més aviat amb matusseria —tant se val—: gairebé des que tenia memòria, «matusser!» era la paraula que em venia més sovint a la ment per parlar amb mi mateix, i no només per referir-me als meus intents amb els treballs manuals.) Com de costum, vaig comptar les poques nous del noguer, que havia crescut tort, amb l'esperança inextingible que, al costat de les quatre detectades entre les fulles, per fi es dignaria a mostrar la cinquena, que fins ara havia quedat amagada. D'això, res. Fins i tot la quarta va resultar introbable. Com a mínim, la petita perera, en part gràcies al seu fullatge esclarissat i arrupit abans d'hora, llúia completa amb les seves sis peres originals; fins i tot

semblava que durant la nit haguessin crescut considerablement i s'haguessin fet més grosses fins adquirir la forma típica de les peres de mercat; mentre que el codonyer, *le cognassier*, *dunja*, només l'any abans l'arbre rècord a donar fruits, amb les fulles tacades de rovell, estava completament buit. Res que pogués agafar la lladre de fruita, encara que jo ara em tornés a plantar davant del codonyer, com gairebé cada matí després de la caiguda de la flor d'un blanc tan blanc, amb alguna cosa més que una simple esperança: amb el propòsit de trobar encara en aquell moment, amagat dins l'espessor del fullatge, un dels codonys, ni que fos un de sol, amb la seva forma de pera i el seu groc tan diferents, el *dunja* únic.

El dia en qüestió, el propòsit —«Ara descobriré el fruit únic fins ara inadvertit a l'arbre aparentment sense fruits!»— encara es va intensificar. Mentre feia la volta al codonyer, pas a pas, deturant-me, alçant el cap, mirant amb atenció, anant avant i enrere, i així successivament, el meu propòsit es va intensificar fins esdevenir una voluntat ferotge de mirar, únicament amb els propis ulls, a dins de la buidor de sobre meu i albirar-hi el fruit que faltava; de fer, només amb la meua mirada, que allà dalt, encara que fos en un interstici molt petit, entre totes les fulles afilades com llances, sortís a la llum «l'únic»; de fer que ara, ara, es bombés i s'arrodonís. I per la fracció d'un instant va semblar que la màgia donava resultats: el fruit era allí, penjant; tan pesant com delicat. És clar que llavors... Però almenys així —jo, a mi mateix—, alçant la mirada una vegada i una altra, la nuca se m'ha enfortit, i això encara m'anirà bé per a l'esdevenidor. I a més: prou de comptar. «El Comptador», «el qui compta»: un dels noranta-nou sobrenoms del vostre Déu? Esborra «el Comptador», així com tots els noranta-nou noms, especialment «el Misericordiós» i el que suposadament encara abasta més, «el Compassiu». Fora «el Totpoderós»! O no, deixem-li un

nom, a Déu: «el Narrador». I potser un altre: «el Testimoni», «el que testimonia». I potser encara un altre, el noranta-novè en la vostra llista de noranta-nou: «el Pacient». Així que, malgrat tot, els números...? I ca!: un nom, i un altre, i un altre. Les pomes, tant en uns arbres del jardí com en els altres, no havien estat innumerables, incomptables?

Tot marxant, de camí cap a la porta del jardí, em vaig girar i vaig baixar al celler. Vaig estar una bona estona plantat davant dels sacs de patates, les serres de podar, les pales i els rasclets —a la memòria, els còdols guspirejant al seu temps—, l'estructura del futbolí que trontollava, el bressol sense matalàs, la caixa amb els papers i les fotos dels avantpassats; i ja no recordava què m'havia portat al celler. Només tenia clar el següent: allí jo havia volgut fer, realitzar, procurar, buscar alguna cosa, que jo necessitava o que es necessitava en general, i amb urgència. No era la primera vegada que em trobava així plantat davant d'un lloc, ja fossin cuines, rebedors o cases senceres, preguntant-me què dimonis m'hi havia portat, què havia de buscar o enllestir en aquell espai. I per enèsima vegada em vaig quedar en blanc, i així vaig estar una estona, i la cosa, l'acció necessària, el que calia fer no se m'acudia de cap manera. D'altra banda: es volia fer alguna cosa, s'havia de fer. Allà al celler, jo havia de fer alguna acció, però, quina, i com? I al mateix temps, davant de totes aquelles coses, em vaig adonar que amb la meua marxa dels afores de París a la Picardia, una regió interior del país sense parió, passava quasi el mateix: allí s'havia de fer alguna cosa determinada, realitzar, buscar, procurar. De camí cap a la porta del jardí encara havia sabut quina. Només que ara mateix me n'havia oblidat. I al mateix temps, algunes coses depenien d'això, si bé no totes, almenys bastantes. Allò que no feia gaire havia estat determinat, de sobte, era indeterminat, cosa que no volia dir que m'importunés menys. Al contrari, importunava encara més.

I, en especial, intranquil·litzava, igual que ara m'intranquil·litzava estar plantat al celler de casa. Benvinguda, indeterminació!? Benvinguda, intranquil·litat!?

Una última mirada de reüll, a través de la porta del jardí, ben oberta ja, a la finca, la meva. La meva? Un fastig, associat a un cansament, es va apoderar de mi en veure tota aquella propietat. Propietat, això era radicalment diferent del que m'era propi. O altrament dit: allò que m'era propi no tenia res a veure amb les coses —pensava llavors— que em pertanyien, sobre les quals tenia un dret de possessió. Allò que m'era propi ni em corresponia ni podia apostar-hi i confiar-hi. I no obstant, encara que de manera diferent a les possessions, s'havia d'aconseguir cas per cas, i també s'havia d'adquirir, resseguir, encerclar.

De manera semblant, cada mirada meva a allò que comunament s'anomena «obra», almenys la que se sol dir «meva», sempre m'havia fet sentir aversió. Tan sols unes paraules com «estudi» o fins i tot «taller» ja em repugnaven. Al llarg de dècades, jo havia fet les meves coses en cadascuna de les habitacions de la casa, a la cuina, i també a fora, al jardí. Però evitava dirigir fins i tot la més superficial de les mirades cap allà on hi hagués perill que un simple rastre o —Déu me'n guard!— el resultat del meu haver-estat-treballant em saltés als ulls. Tot i així, de tant en tant passava que, de manera involuntària i contra la pròpia convicció, l'«obra en procés» m'atreia i, breument!, li donava un cop d'ull, la sospesava, i li feia altres coses per l'estil. Això encara es podia suportar i no tenia conseqüències; cert, ensumar la cosa fins i tot em podia alegrar, si no commoure, i inclús emocionar i animar. Però tan aviat com aprofundia el que havia fet i m'hi quedava literalment absort, perdía el seu valor —i no només momentàniament—, i sobretot el seu perfum. Allò realitzat, sense aroma; i jo, volent aspirar una cosa resseca, debilitat, més